

Lesmap

Liefdesbrieven schrijven

Voor iedereen die werkt met jongeren (12+)

Deze lesmap is een initiatief van Creatief Schrijven gerealiseerd door Daniel Billiet i.s.m. Joey Brown en Jase Van Grembergen in het kader van het project 1001liefdes. Voor meer info: www.1001liefdes.be

Inhoudstafel

1. Inleiding:	
Een tomeloos oeverloos zinderend genot: Liefdesbrieven	P.3
2. Wat goede raad & ook nog wat betere raad. Plus! Gratis toegift! De beste raad!	P.4 - 8
3. 15 lesmodellen	P.9 - 27
1. Zoek mij! Vind mij!	p. 9
2. Flash forward	p. 11
3. Zeg het met liedjesteksten	p. 13
4. Brief in de vorm van een krant	p. 14
5. Brief aan een onbekende	p. 15
6. Liefde van Dingen en Dieren	p. 17
7. De Enige Wereldkaart van Jullie Liefde	p. 18
8. Sprookjesbrief	p. 19
9. Ik was 10	p. 20
10. Tijdschriftliefdes: spiegeltje...	p. 22
11. Koppelaar/ster	p. 24
12. Il postino	p. 25
13. Voeloefening: liefdesbrief aan je lichaam	p. 27
14. Brief uit het verleden	p. 29
15. Liefdesbrief aan een dode dichter	p. 31
4. Ideetjes bij de vleetjes	P.32 - 37

Inleiding

Een tomeloos oeverloos zinderend genot: Liefdesbrieven!

Beste liefhebber van liefdesbrieven,

We sms'en ons een platte duim. We chatten uren per dag. We mailen onze huistaken en uitnodigingen voor fuiven en pesterijen. . . Maar er gaat niets boven het genot van het ontvangen van een echte brief. Nuja, niets, ik bedoel op het gebied van schriftelijk communiceren (tenzij misschien het schrijven met chocopasta op de blote rug van je geliefde).

In deze tijd van ultrasnelle digitale communicatie zijn we de vele geneugten van een echte met de hand geschreven liefdesbrief uit het oog verloren.

Alleen al de voorpret van zowel het schrijven, als het lezen van een unieke brief! De goede schrijfoomstandigheden creëren, een kladder versie maken, weggooien, opnieuw beginnen, want het moet nog warmer en nog pittiger en nog grappiger. Dan het juiste briefpapier kiezen, voor een goede (bal)pen gaan. Netjes schrijven. Een smaakvolle enveloppe kiezen, een postzegel. (Weg met die postwaardenpapiertjes!) Je liefdeswerkstuk in de gleuf van de postbus laten glijden. In je hoofd zie je de ander al verrukt opkijken als die jouw handschrift herkent. En dan het intense intieme plezier van het savoureren van een echte brief, alleen voor jou bestemd.

De lange napret, want je kunt een brief zo vaak herlezen als je wil. Waar je wilt, wanneer jij het wilt. Jaren na datum kan je d'r nog van genieten, van dat unieke deeltje van iemand anders. Dat alles alleen voor jou, om te bewijzen dat zij of hij echt aan je gedacht heeft, werkelijk om jou bekommerd is, een bewijs van liefde. Niet te verwonderen dat brieven zo gekoesterd worden. Zo vaak in de literatuur opduiken, zo vaak een doorslaggevende rol hebben gespeeld in een mensenleven.

Omdat wij die vreugde van het schrijven én het ontvangen van liefdesbrieven met zoveel mogelijk (jonge) mensen willen delen: deze lesmap. In de eerste plaats gericht op praktische toepassing in de lessen Nederlands, maar uiteraard kan iedere geïnteresseerde hier zijn of haar voordeel mee doen.

Een deel bevat allerlei tips, valkuilen, praktische raad. . . Een deel bestaat uit vijftien uitgewerkte, praktische lesmodellen. We besluiten met nog meer ideetjes voor nog meer brieven.

Beste lezer en schrijver, de kans is klein dat we elkaar zien, maar zonder het te beseffen kruisen we elkaar wellicht per brief in één of andere brievenbus, maar ik hoop vooral dat al je liefdes groeien dank zij deze tips.

Creatief Schrijven

©Daniel Billiet

Wat goede raad & ook nog wat betere raad. Plus! GRATIS TOEGIFT! DE BESTE RAAD!!!

Wat is een liefdesbrief? Dat is elke 'brief' die door een geadresseerde als een liefdesbrief wordt ervaren. Dat kunnen dus net zo goed enkele beduimelde, volgekraabbelde bierviltjes zijn van een avondje samen, als een vrachtje van haar favoriete snoepwikkels, als een brief in onzichtbare inkt geschreven, als...

Volg je instinct

Laat dus je hoofd vooral niet op hol brengen door allerlei ervaringsdeskundigen met hun goede raad! Volg je instinct, recht naar - of langs zalige omweggetjes - naar de intuïtie van je geadresseerde. Je brief is letterlijk een stukje van jou. Want er bestaan van jouw handschrift geen twee dezelfde. Daarom gaat ons hart in overdrive wanneer we het handschrift van de geliefde herkennen op de enveloppe.

Geniet zélf

Geniet zélf ook van het schrijven. Want de ander voelt of jij uit plicht iets geschreven hebt of omdat je de woorden uit je hart voelde barsten.

Elke fase van een liefde, zelfs de allerprilste, als er 'nog niets gebeurd' is, zetten aan tot het schrijven van een liefdesbrief. Soms zelfs jaren na datum, als je geliefde al zes kinderen heeft, zul je misschien nog een liefdesbrief willen schrijven. En het niet doen.

Neem je tijd voor het schrijven van een brief. De ander zal zeker opmerken: 'Woow, die heeft er nogal zijn tijd in gestopt!' En tijd schenken aan een ander is een heel mooi bewijs van betrokkenheid en echte aandacht. Bingo!

Doe niet zo moeilijk

Keep it simple! Gebruik niet te veel moeilijke, langdradige zinnen. Of woorden waarvoor de ander naar het woordenboek moet grijpen. Maak van je brief geen show om te tonen hoeveel je wel weet, alsof er een boekenkast over je heen is gevallen. Dat is aanstellerij.

Schrijf met de hand tenzij je handschrift echt onleesbaar is. Typ dan je brief, en verlucht je brief met handgeschreven woorden, zinnen en gekkige creatieve verrassinkjes.

Durf te schrappen

Het is altijd zoveel beter dat de geadresseerde denkt: 'Jammer dat die brief niet langer is', dan dat-ie denkt: 'Pfft, zoo lang!' Zo'n gevoel heeft minder te maken met de echte objectieve lengte van de brief als wel hoe die brief over komt.

Maar hoe dan ook: als je twijfelt of het wel plezant, interessant of grappig genoeg is: inkorten, schrappen.

Beter eerst een kladversie maken. En dan gebalder maken door het betere en het beste over te houden. Want zouteloze stukken of flauwe grappen zullen de Liefde echt niet de hoogte injagen!

Toon je

Wees persoonlijk. Een brief is een intieme, persoonlijke boodschap van jou naar de ander. Niemand anders heeft daar zaken me. Niet voor niets beschermt de wet het briefgeheim. Als je een bijna onpersoonlijke, grijze, niet geëngageerde brief naar je liefje stuurt dan is dat zoveel als zeggen: ik vind je niet interessant genoeg om iets echts van mij of van mijn gevoelens te vertellen, ik wil er ook niet zoveel moeite voor doen, want zo meteen begint de Champion's League. . .

Streef er dus naar je brief behoorlijk wat persoonlijke inhoud én uitstraling mee te geven. Niet alleen in wat en hoe je het schrijft, maar ook met verschillende kleuren, fotootjes die je hebt uitgeknipt, cartoons misschien, nog beter is zelf een gek tekeningetje maken (zeker 'als je niet kunt tekenen'!), citaatjes uit een lied of uit een vroegere brief. . . .

Ik hou van jou, ik blijf je trouw

Vermijd alle soorten van clichés. Je ogen zijn blauw, ik hou van jou. Jaja, en je speldt me graag wat op de mouw! Zucht.

Iemand clichés toesturen betekent eigenlijk dat je te lui bent geweest om eens goed na te denken en originele, leuke, opvallende dingen te bedenken. Clichés naar iemand sturen is de geadresseerde eigenlijk beledigen. Ook daarom: het is zoveel beter een te korte brief te schrijven dan eentje die saai en clichématig over komt.

Terwijl je toch eigenlijk wil duidelijk maken dat de geliefde uniek en heel bijzonder is! Ga op zoek naar unieke en bijzondere woordcombinaties, beelden, stukjes lied, krantenkoppen, rijm, oude vergeten woorden. . .

Vermijd egotripperij

Wil je het niet aldoor over jezelf hebben, aub? Uiteraard wil de ander graag lezen hoe je je voelt en wat je denkt en hoopt en verlangt (ook m.b.t. de ander) maar een brief is geen egotripperij. Het is geen uitstalraam waarin je jezelf op een piedestal plaatst. Laat de ander maar zelf komen met vragen; een beetje geheimzinnigheid strekt een brief tot aanbeveling. Veel kans dat die ander sneller terugschrijft én vragen gaat stellen. Hebbes!

Hoe goed ken je de ander?

Toon oprechte belangstelling voor de ander en datgene wat hem of haar nauw aan het hart ligt en dwars zit. Toon door je vragen en je opmerkingen dat je goed naar de ander geluisterd hebt, dat je diens brieven goed gelezen hebt én dat je er empatisch op ingaat. Niets ontuchttert warme gevoelens zo erg dan te moeten vaststellen dat de ander zich nog nauwelijks iets concreets herinnert van wie en wat en hoe.

Humor is dé brug naar de ander

Wees onweerstaanbaar. Niet zozeer door je brief te overgieten met haar favoriete parfum - hmmm! toch niet zo'n slecht idee! - maar door o.m. humor in je brief aan te brengen.

Relativeer jezelf, lach met jezelf en je ongeduld en onhandigheden, dat werkt ontwapenend en vertederend.

Als je de ander aan het lachen of glimlachen kunt brengen, heb je 'de buit' al voor de helft binnen. Vertel een anekdote, overdrijf heel fors... Scheld pittig en fors overdreven die leerkracht de huid vol waar de ander een rothekel aan heeft. Wees niet al te zwaar op de hand, maar trek ook niet alles in het belachelijke. Een evenwicht nastreven hierin is belangrijk, want je wil toch ook wel een tikkeltje serieus genomen worden, nee? Blijf tegelijk ook eerlijk. Ongeloofwaardige complimenten, halve leugens, geslijm, zwijmelarijen... werken dé Temptation niet in de hand. Vergeet nooit: een brief is een geschreven ding en kan als een boemerang op je hoofd terugkeren.

Stoot je niet aan een mooie borst

Geef je over aan fantasieën. Durf te tonen wat je dagdroomt. Maak het spannend, maar niet grof of al te seksueel bedreigend. Seksmaniakken liggen echt niet zo goed in de markt.

Naarmate je liefde zich verder ontwikkelt kun je openhartiger, meer en meer rechttoe rechtaan zijn, want je kent nu de gevoeligheden en zwaktes en verlangens en lange tenen van de ander. Hou daar dan ook rekening mee. Hoewel een dosis (zelf)spot nooit kwaad kan!

De trukendoos

Trek heel het blik truken open die schrijvers gebruiken. Beeldspraak, herhalingen, neologismen (zelf gemaakte woorden of uitdrukkingen), opsommingen (maar zo dat ze naar een hilarische climax leiden), woordspelinkjes...

Probeer zintuiglijk geïnspireerd te schrijven. Hoe zie je, hoor je, voel je, ruik je, smaak je de ander?

Denk aan de vorm.

Je brief tot een forse prop gewurfd en weer opgevouwen en gladgestreken? (Met stoomstrijkijzer op standje 8?) Versnipperd tot een puzzel? In spiegelschrift? In piemelschrift? Om als een mobiel op te hangen?

Geschreven op een fris wit T-shirt? Of op een T-shirt van haar waarin jij twee weken hebt geslapen?

Voor de inspiratielozen bedachten we allerlei uitdagende briefvormen. Snuffel in onze lesmodellen en tips. Je vindt vast een vorm die bij jouw liefde past.

Succes!

Enne...schrijf je ons een briefje als het gelukt is?

De meeste brieven hebben de volgende **opbouw**:

Maar voel je vooral NIET verplicht om dit ook zo te doen als je naar een lief schrijft! Lieven houden meer van een unieke, originele aanpak en opbouw dan de clichématige saaie.

Vermelding van plaats en datum van verzending.

Als jij voortdurend met je hoofd in Ouagadougou zit is er niets op tegen om dit als verzendplaats te vermelden. En zo'n datumvermelding is later vaak handiger dan je denkt.

Een aanspreking.

Yo! Fucker!!

Hmm, zou kunnen werken, maar misschien houdt de ander wel van iets subtielers?? Misschien. Ik ken je lief niet.

Soort van inleiding

Zou kunnen zijn: wanneer je elkaar voor het laatst/ eerst zag of schreef... Laatste woorden die je je nog herinnert. Hoe de ander gekleed was. Wat je elkaar beloofde of had afgesproken. Wat maakte je laatste moment met de ander zo speciaal?

De omstandigheden nu waarin je je brief schrijft. Avond, muziek, pintje bij de hand, of vorige brief van de ander erbij, je kleine broer die om de haverklap komt zeuren... Wees zo concreet mogelijk. Dat schept een grotere nabijheid.

Midden

Gezamenlijke herinnering ophalen. 'Ik weet nog toen je dat T-shirt uittrok en dat plots je bh besloten had ook een stapje in de buitenwereld te zetten en dat je daar dan zo plots zonder kanten borstweringen...'

Haal niet alleen concrete, prettige herinneringen op, maar zeg ook hoe je je daar bij voelde. Of welke gedachten er door je heen gingen.

Vooruitblikken naar nieuwe ontmoeting. 'Ik moest je helpen onthouden dat je graag de nieuwste film met Tom Cruise wou zien. Ik wil je ook graag helpen onthouden dat je gezegd hebt dat dit een film is die we echt samen moeten zien.'

Maar eerst het NU. Je eigen situatie. Schoolwerk, de basketbalploeg, je zieke oma, trouwfeest van je nicht, aanstormende examens...

En daarna enkele vragen en opmerkingen naar waar de ander mee bezig is. Probeer specifiek te zijn. Algemene vragen zijn nogal grijs en anoniem en dus niet zo prettig om te lezen.

Vergeet niet de echte reden van je brief. Je wilt misschien een date versieren, een uitnodiging uitdrukken. Of een probleempje tussen jullie twee. Of iets voorstellen naar de toekomst.

De eerlijkst echte reden mag je niet vergeten: ik zie je graag. Ik wil je nog grager zien. Kun je me efkes meteen laten weten hoe ik jou het allerstiefste graagste kan zien, aub?

Afsluitend alineaatje of slotzin

Bij voorkeur iets gekkigs liefs onnozels dat vertedert. Misschien hebben jullie al een soort vast afscheidszinnetje of gebaartje. Dan is dit hier natuurlijk op zijn plaats.

Vergeet niet je *naam of koosnaam* te vermelden.

Maar klinkt jou dit allemaal veel te voorspelbaar?

Helemaal mee eens.

Begin je brief dan eens achterstevoren. Of in spiegelschrift, of in het Antwerps. . . .

©Daniel Billiet

1. Zoek mij! Vind mij!

Wat?

Op grote afbeeldingen, tekeningen, foto's... van massa's mensen, zandkorrels, vissen, zeerobben, bomen, de geliefde zoeken. En met een origineel tekstje pittiger maken.

Een stappenplan

Iedereen kent wellicht die groot formaat prentenboeken – zonder één woord! – 'Zoek Wally!'. Elke twee dubbelpagina's zie je daar een grote, door elkaar wriemelende mensenmassa. Daartussen verscholen zit Wally. De bedoeling is zo scherp te kijken dat je Wally vindt. Een doeboek, een zoekboek dus.

Hierop is dit lesmodel losjes geïnspireerd.

Voorafgaande opdracht: de leerlingen verzamelen 6 afbeeldingen. Uit tijdschriften, weekendmagazines... Drie waarop een massa mensen (volgepakte voetbaltribune, oververzadigd trein- of metroperron, een betoging van tienduizenden, een leger, oude schoolfoto met honderden leerlingen van de hele school...) staan en drie heel andere verzamelingen (massa vogels, ratten, een school vissen, een wei vol schapen of koeien, een woud, een woestijn, herfstbladeren, bibliotheek...)

Op elk van deze zes afbeeldingen 'verstopt' de leerling zich in de massa, al dan niet met een piepklein fotootje of tekeningetje van zichzelf. Of met een minuscuul kruisje of pijltje. Maar de leerling hoeft ook niet telkens zichzelf aan te duiden.

Bijv. een massa mensen verwelkomt na een geslaagd wereldkampioenschap de Rode Duivels op de Grote Markt van Brussel. Je plaatst een pijltje naar een piepklein hoofd op de ene kant van het plein, met tekstballonnetje: 'Ikke!!' Je plaatst een pijltje naar een ander hoofd aan de andere kant van het plein, met tekstballonnetje: 'Jij!!' Waarom heb je mij toen niet gezien die dag?'

Het is niet alleen een spel dat uitnodigt om korte, originele invallen te bedenken, maar ook om de fantasie te stimuleren. Om humor op te wekken.

Bijv. Een foto van een totaal verlaten strand. Een stippellijntje. Een tekstje: 'Hier liep ik 3 jaar, 2 maanden, 14 dagen en 12 minuten later dan jij.'

Doe zo met die foto van een legbatterij met duizenden kippetjes. Of met een wielerpeloton. Of een overvol/leeg zwembad. Of een prachtige, overvolle sterrenhemel. Of een groep van 50 Missen die allemaal dat ene Kroontje willen. Of een kerkhof. Of een foto van een ontzaglijke file auto's...

Maar telkens met een origineel creatief doordacht tekstje.

Variante: misschien samen uitwerken tot een prentenboek van iedereen in de klas?

Praktisch

Vanaf +12

Lestijd: 2 x 50 min.

Kan eventueel in samenwerking met de leerkracht plastische opvoeding.

Nodig: grote afbeeldingen met massa's mensen, vogels, huizen, ratten, bloemen...

©Daniel Billiet

2. Flash Forward

Wat?

Een brief die je schrijft naar je lief van nu, maar alsof we tien jaar later schrijven.

Een stappenplan

We dagdromen allen wel eens over: hoe zou het zijn over tien jaar? Met ons? Zijn we dan nog altijd geliefden? En wat is er in die tien jaar met ons gebeurd? Waar staan we dan? Wat is er overgebleven van al die mooie beloftes en goede voornemens van nu?

Volg de opbouw van een 'klassieke' brief, maar fantasieer er een invulling voor telkens uitgaande van tien jaar later. *Plaats en datum*: hopen jullie nu te gaan wonen en werken in New York? Geef dan als plaatsnaam New York, 2018.

Inleiding:

Wat zou je later als job willen doen? Je brief zou kunnen beginnen met het feit dat je nogal wat problemen ondervindt op je werk. Met wie? Hoe? Probeer het je concreet voor ogen te stellen.

Waarom schrijf je die brief? Is je vrouw met jullie kinderen voor de kerstvakantie naar hun oma in België? Of ligt je vrouw na de bevalling van jullie jongste nog op de kraamafdeling? Of is je man voor een conferentie ergens aan de andere kant van de wereld?

Of is het net tien jaar geleden dat jullie elkaar leerden kennen?

Midden:

Weet je nog toen we elkaar leerden kennen? Omstandigheden, je zus, die fuif, de honderddagen viering (Chrisostomos) . . . Probeer zo concreet mogelijk te schrijven, en ga een goed detail of anekdote niet uit de weg. Vergeet niet in te gaan op jullie liefde. En dat je zo blij bent dat jullie nog altijd een hecht koppel zijn. Dat je nog altijd ongelooflijk blij bent met zijn/haar goede eigenschappen. Benoem die. Wees er dankbaar om. Ga ook niet enkele slechte kantjes van hem of haar uit de weg. Benoem die, maar ga er niet over emmeren of verwijten maken. Zeg dat je het nu beter begrijpt en dat jullie het van elkaar weten en er samen aan werken.

Kijk vooruit. Fantasieer over jullie komende vakantie of trip naar België (als dat nog bestaat?). Over de vrienden van toen - nu dus - die je zult terugzien, enkele dingen die je hier wil doen. . .

Durf gerust futuristisch te denken. Wat zal het internet in petto hebben voor de mens van 2018? Welke nu nog ongekende mogelijkheden zullen dan alledaags zijn?

Afronding:

Nog een geluk dat we in 2008 zo'n goede leraar Nederlands hebben gehad die ons een dergelijke liefdesbrief liet schrijven! Maar dat je nu nog altijd zo geweldig samen bent hebben we toch meer aan ons te danken dan aan die leerkracht.

Zou het niet prettig zijn om deze brief in een enveloppe te stoppen, dicht te kleven en er de verzenddatum over tien jaar op te schrijven? Geef die aan je moeder. Vraag haar om op die datum deze brief te versturen naar jou.

Praktisch

Vanaf +12

Lestijd: 1 x 50 min

©Daniel Billiet

3. Zeg het met liedjesteksten

Wat?

Een liefdesbrief opgebouwd als een collage van stukjes liedjesteksten.

Een stappenplan

Je kent het wel: zeg het met bloemen. Jaja, maar bloemen verwelken en scheepjes vergaan, maar brieven blijven almaar bestaan.

Vele jongeren stoppen veel tijd en energie in het downloaden en beluisteren van muziek. Ze wisselen muziek en teksten met elkaar uit en discussiëren erover. Dit lesmodel pikt daarop in.

Eerst moet je (een stuk) op zoek naar de favoriete muziek en liedteksten van je lief. Dat kan niet echt een hele zware opgave zijn... Vaak deel je immers je voorkeur voor muziek, luister je samen naar songs...

Maak dan een collage van pakweg tien stukjes uit liedteksten van favoriete groepen van je lief. Kies zowel bekende als minder bekende songs. (Als zij dolmakend stapel weg is van zeg maar Britney Spears kun je het eventueel ook proberen met alleen maar stukjes Britney.)

Smokkel er ook twee eigen tekstjes tussen.

Je moet het je lief nu ook weer niet al te gemakkelijk maken!

Stuur je audiocollage naar je lief. Of kleef je tekstjes op een prentbriefkaart en stuur het op.

Vraag hem of haar uit welke liedjes die stukjes liedteksten geplukt werden. En welke jij bedacht hebt.

Bedenk een prettige beloning of een 'straf' afhankelijk van zijn of haar score.

Variante: als je lief veel met gedichten in de weer is, kun je dit uiteraard ook met enkele alinea's poëzie uit diverse gedichten uitwerken.

Praktisch

Vanaf +12

Lestijd: 1 tot 2 x 50 min.

©Daniel Billiet

4. Brief in de vorm van een krant.

Wat?

Een liefdesbrief in de vorm van een (deel van een) krant. Met een hoofdartikel, advertenties, ... allemaal geschreven rond je brandende liefde.

Een stappenplan

Vorbereiding: Interessant om hieraan een krantenproject te koppelen. Een project waarbij je de voornaamste Vlaamse kranten met elkaar vergelijkt. Zowel op het inhoudelijke vlak als op het uiterlijke aspect. Afhankelijk van de tijd die je hierin wil investeren, de grootte van de groep, de draagkracht van de groep... maak je een keuze of je enkel voor een voorpagina gaat of echt een hele krant wil maken. Of ga je voor een doorgedreven taakverdeling in groepjes? Enkele leerlingen voor het katern Sport, enkelen voor Lifestyle, enkelen voor Cartoons, enkelen voor Buitenland... (Vergeet de Beursberichten niet, het weerbericht, het kruiswoordraadsel, showbizz, cultuur, de advertenties...) Realiseer je goed dat een hele krant maken een hels karwei is en heel veel afspraken vergt.

De klas wordt een groot redactielokaal waarin de verliefden aan de slag gaan als echte journalisten aan een liefdeskrant in de stijl van de gekozen krant, bijvoorbeeld Het Nieuwsblad, De Standaard, Het Laatste Nieuws, De Morgen...

Aan de slag: Als inleiding kan het interessant zijn om op zoek te gaan naar bestaande artikels in diverse afdelingen van de krant, waarin je bij wijze van spreken enkel maar een naam hoeft te veranderen en waardoor het artikel al die ware ode wordt aan je geliefkoosde.

Vervolgens kan je dit verder uitwerken naar een eigen krantenvoorpagina. Zoek de stijl voor je krant. Waar wil je de klemtoon: kritische kijk? Sensatiezucht? Klare taal? Zoek ook een naam voor je krant.

Welke berichten komen op de voorpagina? Nieuwsbericht, interview, column, hoofdredactioneel commentaar, reclameboodschap, nieuwsanalyse, reportage, portret, ...? Denk aan de koppen die in één oogopslag aandacht moeten trekken. Elk soort bericht heeft een eigen bedoeling: informeren, overtuigen, verkopen, ontspanning ... Dat moet duidelijk oplichten uit je bericht.

Tot slot een beetje goede raad: vergeet vooral niet te overdrijven en gebruik een flinke dosis humor!

Praktisch

Voor +12.

Lestijd: minimum 2 x 50min.

Uitbreiding:

Denk ook aan de vormgeving. Je hebt minstens een A3-formaat nodig. Werk je met knippen, plakken en kopiëren of maak je alles op in een softwareprogramma?

© Jase Van Grembergen

5. Brief aan een onbekende.

Wat?

Met behulp van een foto een brief schrijven naar een onbekende, generatieoverschrijdend.

Een stappenplan

Vorbereitung:

Verzamel een collectie interessante portretten, echte 'karakterkoppen'.

Bijvoorbeeld foto's van enkele topfotografen zoals Lieve Blancquaert, zie www.lieve-blancquaert.be, of op www.stephanvanfleteren.com, of van Michiel Hendrickx...

Zorg voor veel en gevarieerde portretten en bij voorkeur mensen van boven de veertig.

Aan de slag:

Leg deze foto's in het midden, laat iedereen een foto kiezen. Ieder probeert te ontdekken wat hem/haar in deze foto aanspreekt. Let op het geheel en op details. Neem het gekozen portret mee aan je schrijftafel.

Maak met je ogen een zoombeweging van groot naar klein of omgekeerd. Wat trekt je aan in de expressie van de figuur op de foto? Noteer de woorden die bij je opkomen. Fantaseer over wie die figuur is, hoe die zou heten, welke eigenschappen bezit deze figuur? Gebruik ook andere zintuigen: hoe zou deze persoon ruiken, hoe klinkt de stem, ...? Welke expressie vertoont deze persoon, speur naar betekenis. Zet je speurzin in naar het detail: welke uitdrukking lees je in de ogen, de mond, dat kuiltje in de kin, die haartjes die rechtop staan, ... Noteer ook hier de woorden die bij je opkomen.

Begin je brief met een rake aanhef. Je kent deze figuur nog niet zo goed, er zijn nog geen koosnamen. Kijk tussen je losse woorden, vind je een naam die past bij deze persoon?

Opgelet: de brieven worden door een kompaan gelezen!

Ga verder met een beschrijving. Wat spreekt je aan, kijk opnieuw naar je losse woorden. Schrijf met stijlfiguren (beeldspraak, medeklinkerrijmen...). Bouw zinnen op, laat je liefde stromen tussen de regels. Maak een opbouw (van licht naar sterk of omgekeerd naar verstilling) met zo'n 8 à 10 zinnen.

Geef je brief door aan een klasgenoot. Ook jij krijgt een brief. Waar vind je de zinnen geslaagd en waarom? Waar zou jij het anders zeggen, doe een suggestie. Geef de brief vervolgens terug en bekijk samen jullie suggesties. Met deze suggesties herschrijf je je brief.

Besteed veel aandacht aan je slotzin. Maak een verrassende wending, of een rake samenvatting. Wat is naast het verklaren van je liefde de bedoeling van deze brief? Wens je de figuur in levende lijve te zien, hou je het liever op een platonische liefde, wil je nog de spanning opbouwen...?

Tot slot: ieder leest zijn/haar liefdesbrief voor in een stoelencirkel rondom de portretten die terug in het midden liggen. De groep raadt om welke foto de voorgelezen brief draait. Aan welke zinnen, beelden, sfeer, woorden... herken je overeenkomsten met het portret?

Praktisch

Voor +13.

Lestijd: minimum 1 x 50 min

Uitbreiden:

Bij het voorgaande gaan we ervan uit dat je de figuur nog niet ontmoet hebt, maar misschien is dit wel zo. Misschien delen jullie al een verhaal? Fantaseer over dit verhaal. Wat hebben jullie samen al meegemaakt, waar staan jullie nu? Volg dezelfde stappen als hierboven.

Zoek naar de juiste vorm om je brief te laten samenvallen met de inhoud.

Misschien kunnen de leerlingen nadien zelf portretfoto's nemen van 'karakterkoppen' in hun omgeving?

© Jase Van Grembergen

6. Liefde van Dingen en Dieren

Wat?

Schrijf eens een liefdesbrief vanuit een 'ander' perspectief... Laat je inspireren door de ruimte waarin je zit en de dingen of dieren die je in deze ruimte ontmoet.

Een stappenplan

Kies zorgvuldig een ruimte: dit kan zijn: een klaslokaal, een speelplaats, een turnzaal, een lange gang met hoge ramen, een park, de plaatselijke bibliotheek... Kies jouw plekje in de deze ruimte. Belangrijk is dat je alléén zit, staat, hangt of ligt, zodat je door niemand gestoord wordt. Heb je papier en pen bij de hand? Dan kan je naar de volgende stap.

Kijk drie minuten lang goed om je heen (het is handig als iemand, bijvoorbeeld een leerkracht voor je de tijd bijhoudt). Probeer met al je zintuigen in je ruimte aanwezig te zijn. Antwoord daarna -in steekwoorden, halve zinnen- op de volgende vragen: wat zie je? Wat hoor je? Wat voel je onder je handen, je voeten. Wat ruik je? Als je je tong uitsteekt, proef je dan iets? Kortom, noteer zoveel mogelijk waarnemingen.

Kijk vervolgens opnieuw drie minuten lang goed om je heen. Focus nu je aandacht op één voorwerp, dier of plant dat zich in dezelfde ruimte als jij bevindt. Probeer je in dat voorwerp, dier of plant in te leven. Noteer na drie minuten opnieuw in steekwoorden korte zintuiglijke waarnemingen: wat zou je voorwerp, dier of plant horen, zien of voelen in deze ruimte, wat zou hij of zij denken. Op wie of wat zou hij of zij verliefd kunnen zijn?

Bij wijze van voorbeeld: zie je een vogeltje zich wassen in een plas? Zie je een mier op een grasspriet bungelen? Zie je twee bomen die zich verliefd naar elkaar toe buigen? Kortom, stel je dat ene dier, dat ene ding, die ene boom of plant of grasspriet voor als een levend, denkend wezen...'

Schrijf vanuit je ding, dier of plant een liefdesbrief. Aan wie de brief gericht is, mag je zelf kiezen. Enkele voorbeelden: een vogel schrijft een liefdesbrief aan zijn favoriete regenplas, een mier schrijft een liefdesbrief aan zijn geliefde koningin, twee bomen schrijven naar elkaar, een bloem schrijft aan de vaas waarin ze staat, een gordijn schrijft aan het venster en het zwarte logge schoolbord schrijft een brief aan het witte vrolijke krijtje.

Gebruik je notities voor je brief. Beschrijf wat ze voelen, hoe ze zich voelen.

Laat je fantasie aan het werk en schrijf de mooiste liefdesbrief ooit! Het is het beste dat je de ruwe schets van je brief maakt vanuit 'jouw plekje'. Zo kan je je observaties aanvullen, en de tijd nemen die nodig is om je volledig in te leven. Thuis kan je je brief vervolledigen en overschrijven op het gepaste briefpapier. Succes!

Praktisch

Voor +14

Lestijd: 1 x 50 min.

Nodig: papier, pen en ruimte

©Joey Brown

7. De Enige Wereldkaart van Jullie Liefde!

Wat?

Op iets als een stadsplan je Liefde van toen, nu en morgen 'vastleggen'.

Een stappenplan

Je kent natuurlijk wegenkaarten en plattegronden, gemeente- en stadsplannen. Maar ken je ook plattegronden van een liefde? Nee? Doen!

Stel dat je alle plekken en gebeurtenissen die voor jullie liefde belangrijk zijn (geweest) op zo'n kaart aanduidt. En de daarmee gepaard gaande herinneringen memoreert op zo'n geel post-it briefje, liefjes concreet. Toch maar beter vastlijmen of iemand gaat lopen met je verleden.

Neem een – groot formaat – kopie van je dorp of stad. Nu ga je op zoek naar al die plekken en hoeken en bushokjes en bruggen... die voor jullie belangrijk zijn (geweest) voor je relatie. Wat kan daar zoal voor in aanmerking komen? Volgende opsomming is beslist niet voldoende, want zoals elke brief uiterst persoonlijk, maar gebruik je fantasie en je vindt ongetwijfeld nog zoveel meer:

- de plaats van de eerste keer dat je elkaar gezien hebt (wat droeg jij? Wat droeg zij? In wiens gezelschap was jij/zij? Wat viel je die eerste keer zo op?...)
- de eerste keer alleen met elkaar
- de eerste aanraking
- de eerste kuskus
- je school, haar school?
- een uitgestippelde (letterlijk!) weg die jullie vaak wandel(d)en
- haar huis, jouw huis
- samen een rosse kat uit een boom gered
- de jeugdclub / de sportclub / het Chirolokaal

Duid enkele plekken en events aan die je hoopt in de toekomst te bezoeken/te doen/ te bewonen...?

Het is ook geenszins verboden om je 'kaart' op te sieren met allerlei bioscooptickets, bierviltjes, veters, haarplukjes, snoepwikkel... Bedenk uiteraard een passende en intrigerende 'cover'. Hang ze tenslotte allemaal uit in de klas. Je kunt je kaart natuurlijk ook opvouwen in accordeonvorm en opsturen. Voor als je de weg bent kwijtgeraakt.

Praktisch

Voor +14.

Lestijd: 2 x 50 min

Indien vakoverschrijdend gewerkt wordt met de leerkracht plastische opvoeding, + 1 lesuur?

©Daniel Billiet

8. Sprookjesbrief.

Wat?

Vertel het verhaal van jullie twee in de vorm van een liefdessprookje.

Een stappenplan

Vorbereiding:

Welke sprookjes kennen we nog? De kikkerkoning, Alladin en de wonderlamp, de prinses op de erwt, ...?

Verzamel samen de kenmerken van een sprookje; de belangrijkste zijn:

- de sprookjes spelen zich af op een onbepaalde plek en in een onbepaalde tijd 'Er was eens...'
- de personen en dieren in sprookjes kunnen onmogelijke dingen, ontsproten aan een ongebreidelde fantasie
- een sprookje bevat een conflict, een grote taak of een wensdroom, waartoe een reeks van avonturen vol hindernissen behoren, die de held of heldin tot een goed einde moet brengen
- vaak is de hoofdrolspeler in het sprookje iemand met een gebrek, bijvoorbeeld heel arm of lelijk
- sprookjes kennen vaste uitdrukkingen als 'Er was eens' en 'En ze leefden nog lang en gelukkig'
- sprookjes zijn oorspronkelijk bedacht voor volwassenen, jawel ze hebben gruwelijke kantjes
- sprookjes bedienen zich van een eenvoudig taalgebruik, gebruiken veel herhalingen en 'magische' getallen als 3, 5 en 7
- happy end of niet? Maar hoe dan ook met veel fantasie aub!

Aan de slag:

Om alvast het sprookjesschrijven te oefenen kun je starten met een parallelsprookje waarbij je een variant schrijft op een bestaand sprookje.

Vervolgens laat je dit gekende sprookje los en creëer je een uniek sprookje. Verzamel de personages die jouw sprookje bevolken. Wie en wat zijn belangrijk? Wat kan symbool staan voor de wensdroom of de uitdaging die de held(in) wil vervullen? Wie helpt, wie werkt tegen? Kruid dit alles met heel veel fantasie. Welk tovervoorwerp kan een behouden afloop bespoedigen?

Maak van jezelf de held. Tover je om tot een eenvoudige boerenjongen, prinses of pratend dier. Verzin geschikte namen. Misschien jullie echte namen achterstevoren gespeld?

Tot slot vertel je dit sprookje met een in- en uitleiding in je brief.

Praktisch

Voor +14.

Lestijd: 2 x 50 min.

Uitbreiding:

Bij bovenstaande gaan we ervan uit dat het sprookjesschrijven eerst moet ingeoeft worden.

Zoek naar de juiste vorm om je brief te laten samenvallen met de inhoud.

© Jase Van Grembergen

9. 'Ik was tien...'

Wat?

Een liefdesbrief schrijven aan je jongere 'ik'.

Een stappenplan

Denk terug aan jezelf als 10-jarige. (Als je een foto bij je hebt: bekijk je foto). Kijk naar jezelf alsof je naar een vreemde kijkt en beantwoord volgende vragen. Het zijn de typische vragen uit 'vriendschapsboekjes'. Op deze manier kom je dicht bij je 10 jaar oude zelf.

-leeftijd: tien

-kleur haar:

-kleur ogen:

-aantal broers en/of zussen:

-lievelingskleur:

-lievelingseten:

-wat ik absoluut niet lust:

-favoriete muziekgroep:

-favoriete hobby:

-beste vriend/vriendin:

-toekomstdroom:

-wat ik absoluut verafschuw in de wereld:

Wellicht zijn er ondertussen verschillende herinneringen door je hoofd geflitst. Pik er één herinnering uit. Dat kan een situatie zijn of een bepaalde gebeurtenis, zolang jij in die herinnering maar 10 jaar oud bent.

Beschrijf in steekwoorden en halve zinnen de gebeurtenis, de plaats waar je je bevindt, je kleding, de dingen, personen of dieren die in je herinnering ook aanwezig zijn. Beschrijf zo gedetailleerd mogelijk: schrijf bijvoorbeeld niet 'ik draag een broek' maar wel 'ik draag een gescheurde jeans'.

Deze notities gebruik je voor de **eerste alinea** van je brief: 'Ik was tien en ...' dit is het moment dat je terug het verleden induikt en de herinnering ophaalt.

In de **tweede (en volgende?) alinea('s)** van je brief keer je terug naar het nu: 'Nu ben ik X jaar oud...'

Je vertelt als oudere 'ik' aan je jongere 'ik' wat hij of zij nog zal leren, wat hem/haar nog te wachten staat. In deze alinea's mag je je laten gaan: je bent zo vrij als een vogel om te schrijven wat je hart je ingeeft.

In de **slotalinea** geef je je jongere 'ik' een belangrijke boodschap mee. Wat is je grootste wens voor hem of haar? Let op: de hele brief vertrekt vanuit liefde, namelijk de liefde en vertedering die je als oudere 'ik' voelt voor je jongere en naïeve 'ik'.

Praktisch

Voor +16

Lestijd: 2 x 50 min.

Nodig: eventueel een foto van jezelf als 10-jarige

©Joey Brown

10. Tijdschriftliefdes: spiegeltje, spiegeltje aan de wand...

Wat?

Een liefdesbrief aan 'je mooiste'...

Een stappenplan

Je brengt mee: 3 foto's van mooie (onbekende!) snoetjes, liefst uit een jongerentijdschrift of een reclameblaadje. Kortom 3 figuren waarmee je wel eens een afspraakje zou willen. Je brengt ook 3 aartslelijke (onbekende!) snoetjes mee, dus van figuren waarmee je voor geen geld zou willen afspreken.

Verspreid alle foto's over de grond, ongeacht of ze mooi of lelijk zijn. Kies uit de verzameling een 'mooiste' uit, dus een figuur waarvoor je absoluut helemaal wil gaan -als anderen jouw foto ook kiezen: niet erg, je blijft gewoon met z'n allen bij de foto staan.

Neem pen en papier en beschrijf in steekwoorden:

- het uiterlijk van je geliefde: wat trekt je zo in hem of haar aan?
- de financiële status van je geliefde: ziet hij er rijk of arm uit?
- de kledingstijl van je geliefde: smaakvol, sexy, sportief?
- het vermoedelijke IQ van je geliefde: hoogbegaafd, redelijk intelligent, eerder dom
- het vermoedelijke talent van je geliefde: superstem, muzikaal
- allerlei andere redenen waarom je precies voor deze foto wil gaan

Klaar? Kies dan uit de verzameling foto's op de grond een 'lelijkste' uit. Je herhaalt de oefening, je beschrijft in steekwoorden de redenen waarom je hem of haar niet wil. Omdat hij macho lijkt, omdat haar tanden te groot zijn, omdat ze te oud is, omdat hij...

Tot slot: verrassing!

Je leerde beide mannen of vrouwen kennen via een relatiebureau. Je ging één maand uit met de mooiste, maar sloeg dat dik tegen! Je leerde ook de lelijkste kennen en wat bleek: de persoon die je eerst afschuwelijk lelijk en onsympathiek vond, blijkt de tofste en liefste van de twee te zijn. Stiekem ben je verliefd geworden op hem of haar, maar je vindt het erg moeilijk om dat toe te geven.

Eindopdracht: je schrijft een liefdesbrief aan je 'lelijkste' persoon, waarin je eerst uitlegt dat je hem of haar absoluut niet zag zitten (je gebruikt daar je oude redenen voor) maar dat je heel veel goede eigenschappen, die je eerst in de mooie persoon zag, eigenlijk bij hem hebt teruggevonden (voor dit tweede deel haal je inspiratie uit je notities voor de mooie persoon).

Succes bij je verovering!

Praktisch

Voor 14+

Lestijd: 2 x 50 min.

Nodig: Zes foto's uit (bij voorkeur jongeren) tijdschriften.

© Joey Brown

11. Koppelaar/ster.

Wat?

Probeer twee harten met elkaar te laten spreken. Een soort verkoopbrief waarin je de ene prijst aan de andere en omgekeerd.

Een stappenplan

Vorbereitung:

De ene helft van de klas bedenkt een steekkaart voor de jongens/heren, de andere voor de meisjes/dames.

Met daarop een korte biografie:

naam, leeftijd, beroep, burgerlijke stand, nationaliteit, lengte, schoenmaat, favoriet transportmiddel, automeerk, maar ook met verleden, karaktereigenschappen, hobby's, grootste gebrek, dromen en wat zou hij/zij nooit doen?

We halen alles door elkaar en stellen dan lukraak enkele koppels samen. Zonder twijfel ontstaan op deze manier heel wat koppels van het zelfde geslacht.

Een andere manier om koppels te vormen is uitkiezen welke twee harten nu het maximaalst bij elkaar horen. Dus op zoek naar *the perfect love match*. Dit vraagt wat meer denkwerk. We zoeken immers deze 2 harten waarvan de meeste parameters bij elkaar horen.

Bedenk dat als we individueel kiezen er vele 'dubbels' ontstaan. Wat in het leven natuurlijk ook een gegeven is. Vele onbeantwoorde liefdes dus, en dat is wat we nu net niet willen.

Maar als we in kleinere groepjes werken, met minder steekkaarten, is het wel mogelijk om over de ideale combinaties te stemmen. Een 'koppelaar/ster' kan dan telkens zijn/haar personage aanprijzen. Alle combinaties worden voorgesteld en iedereen brengt een stem uit.

Aan de slag:

De oorspronkelijke bedenkers van de steekkaarten, nu aan elkaar gekoppeld, schrijven tenslotte een liefdesbrief vanuit het standpunt van de personages.

Andere mogelijkheid: de koppelaars schrijven een soort verkoopbrief die de ene aan de andere aanprijst.

Misschien moet ook hier aandacht zijn voor een lesbische of homoseksuele relaties?

Tot slot: de liefdesbrieven worden samengebracht bij de desbetreffende gekoppelde steekkaarten.

Praktisch

Voor +15.

Lestijd: 3 x 50 min.

Uitbreiding:

Deze personages kunnen uitgangspunten worden voor een verhaal, toneelstuk, strip of cartoon, lied, dans . . . Vakoverschrijdend werken met moraal of godsdienst?

© Jase Van Grembergen

12. Il postino

Wat?

Brieven schrijven vertrekkende van enkele scènes uit het boek of de film 'Il postino'. ('De postbode' van Antonio Skàrmeta)

Een stappenplan

Ofwel kan de leerkracht de krachtig poëtische film, 'Il postino', gebaseerd op het gelijknamige boek, met de hele klas bekijken. (Of misschien maar bepaalde gedeeltes?) Geregisseerd door Michael Radford (1995).

Ofwel kan de leerkracht als voorafgaande taak opgeven het boek te lezen.

'De postbode (Il postino)', Antonio Skàrmeta, Uitgeverij Bert Bakker, 1996. Eerder verschenen bij Uitgeverij Van Gennep onder de titel 'Brandend geduld'.

Ik heb tien scènes uit het boek/de film geselecteerd die uitermate geschikt zijn om als startgegeven te fungeren voor het schrijven van een (liefdes)brief.

Pagina 8: De jonge visser, Mario Jimenez, nu postbode, krijgt te horen dat de enige klant aan wie hij brieven moet bezorgen, de beroemde dichter Pablo Neruda is. Maar hij krijgt wel kilo's post per dag.

Opdracht: verplaats je in de situatie van de jonge postbode. Schrijf een brief naar zijn vader waarin Mario fantaseert waaruit die post zou kunnen bestaan.

Pagina 15: Mario bezorgt de eerste brieven aan P. Neruda. De dichter leest er één en negeert alle andere. Mario fantaseert dat het liefdesbrieven zijn van vrouwen.

Opdracht: Schrijf een van die onbekende liefdesbrieven van een meisje of een vrouw aan Neruda. Ze is verliefd op de dichter, alleen maar omdat ze zo onder de (verliefde) indruk is gekomen van zijn vorige gedichten.

Pagina 34-35: Mario is compleet hoteldebotel als hij de beeldschone Beatriz ziet in de plaatselijke bar. Hij is sprakeloos.

Opdracht: Help die arme Mario toch uit zijn lijden! Schrijf in zijn plaats een hemels poëtisch liefdesbriefje naar Beatriz.

Pagina 56: Rosa Gonzalez, de moeder van Beatriz, ziet met lede ogen hoe haar dochter onder de betovering komt van Mario. Ze is daar helemaal niet van gediend. Ze schrijft een brief aan Pablo Neruda.

Opdracht: Kruij in de huid van de verontruste moeder van Beatriz en schrijf jij die brief naar Neruda.

Pagina 76: Beatriz en Mario huwen.

Opdracht: Neruda is toch zo'n beetje een koppelaar geweest bij hun huwelijk. Beatriz is de dichter uiteraard nu heel dankbaar. Schrijf, aan de vooravond van het huwelijk, in Beatriz'naam een dankbriefje aan de dichter.

Pagina 83-84: Mario werkt nu als keukenhulp in het restaurantje van zijn schoonmama. Hij merkt hoe iemand naar zijn verleidelijke Beatriz lonkt; zijn reactie is furieus.

Opdracht: Bedenk dat diezelfde avond Mario een liefdesbrief schrijft naar zijn echtgenote Beatriz. Daarin geeft hij lucht aan zijn jaloezie en dat hij het niet kan hebben dat andere mannen naar haar staren, haar complimentjes maken etc.

Pagina 86-92: Neruda is nu ambassadeur in Parijs. Hij schrijft Mario een brief. Het is de eerste brief die Mario ooit in zijn leven heeft gekregen. Maar Mario vindt dat er iets ontbreekt, een PS. Als hij het bijhorende pakje openmaakt, treft hij er een bandrecorder aan. De eerste woorden van Neruda: 'Post Scriptum'.

Opdracht: Maak zo'n bandopname zoals Mario de daaropvolgende dagen en weken, op verzoek van Neruda maakt. Met dus alleen maar geluiden. Ook dit is een brief, maar dan zonder één woord, met alleen maar geluiden. Bijv. van je school.

Pagina 97: het bewind van de Chileense president Allende ondervindt bijzonder veel moeilijkheden en tegenkanting. Ook het kleine havendorpje ondervindt daarvan de gevolgen: enorme voedselschaarste. De inwoners nemen het niet dat het restaurantje er met de pet naar gooit.

Opdracht: Schrijf vanuit het comité van verbolgen inwoners een brief naar Rosa Gonzalez waarin ze hun bezwaren uiteenzetten omtrent bijv. haar Chileense stoofschotel.

Pagina 102-106: De brief van Mario naar Neruda in Parijs. Niet geschreven, maar ingesproken en met geluiden op de bandrecorder.

Opdracht: Idem dito, maar jij schrijft een heel andere brief, uiteraard vanuit het standpunt van Mario. En met allerlei andere geluiden.

Pagina 121-123: Neruda is teruggekeerd naar het havendorpje. Na zo'n lange tijd wil Mario hem heel graag ontmoeten. Dan hoort Mario van de vrouw van Neruda dat de dichter zwaar ziek is.

Opdracht: Jij kruipt in de huid van Mario en schrijft Neruda een brief.

Praktisch

Vanaf +15

Lestijd: geheel afhankelijk van de keuzes van de leerkracht.

Nodig: boek 'Il postino' van Antonio Skàrmeta of de gelijknamige film van Michael Radford.

'De postbode (Il postino)', Antonio Skàrmeta, Uitgeverij Bert Bakker, 1996. Eerder verschenen bij Uitgeverij Van Gennep onder de titel 'Brandend geduld'. Onlangs bracht uitgeverij De Geus het boek opnieuw uit in een heel goedkope pocketeditie.

©Daniel Billiet

13. Voeloefening: een liefdesbrief aan je lichaam

Wat?

Schrijf oefening vanuit een korte, geleide meditatie.

Stappenplan

Tijdens een (korte) meditatie oefening let je op gewaarwordingen in je lichaam. Wat probeert je lichaam je te vertellen?

De meditatie is een 'reis door het lichaam': je wordt bewust gemaakt van de aanwezigheid van je lichaam, en de meditatie leidt je door een aantal 'lichaamsherinneringen' (je lichaam is je geheugen!).

Schrijf na de meditatie je gewaarwordingen op (vrij, in steekwoorden). Op basis van deze notities schrijf je een liefdesbrief aan je lichaam, of aan bepaalde onderdelen van je lichaam.

Meditatieoefening (geïnspireerd op Mindfulness)

Begeleider of leerkracht leest deze tekst langzaam voor.

Tip: relaxatiemuziek zacht op de achtergrond.

Neem een gemakkelijke houding aan.

Als je op een stoel zit, ga dan zitten met een rechte rug, en met je beide voeten op de grond.

Als je op de grond zit, ga dan zitten in een houding die je een tijdje kan volhouden.

Als je op de grond of op een matje ligt, leg je armen dan naast je neer, met je handpalmen naar boven gericht en met je voeten een halve meter uit elkaar.

Sluit je ogen. Adem langzaam in en uit. Let op je ademhaling. Laat je ademhaling doorstromen tot in je buik.

Voel hoe je adem via je mond en borstholte tot diep in je lichaam dringt.

Reis in gedachten doorheen je lichaam. Wat voel je allemaal?

Let op de boodschappen die je lichaamsdelen doorseinen: je pijnlijke beenspieren herinneren je bijvoorbeeld aan de match van gisteren, je jeukende neus waarschuwt je voor een stoffige ruimte, je tandpijn vertelt je dat je liefdesverdriet hebt. Wat voel jij? Neem even de tijd om te voelen. Maak het twee minuten stil. Concentreer je tijdens die twee minuten op je adem die doorheen je lichaam reist.

-2 minuten stilte-

Ga dan met je gedachten naar je linkervoet. Voel je voetzool, beweeg even met je tenen. Voel hoe deze voet je elke dag draagt. Wat vertelt je linkervoet je?

Ga met je gedachten naar je linkeronderbeen, de spieren in je kuit, je knie. Voel je linker knie, voel hoe je knie dag in dag uit buigt en strekt. Voel de spieren in je linkerbovenbeen, voel hoe ze dag in dag uit voor jou werken. En laat dan los. Kom met je gedachten weer in je hoofd. Voel even de binnenkant van je ogen. Streel met je tong over je gehemelte.

Ga dan met je gedachten naar je rechtervoet. Voel je voetzool, beweeg even met je tenen. Voel hoe deze voet je elke dag draagt. Wat vertelt je rechtervoet je?

Ga met je gedachten naar je rechteronderbeen, de spieren in je kuit, je knie. Voel je rechterknie, voel hoe je knie dag in dag uit buigt en strekt. Voel de spieren in je rechterbovenbeen, voel hoe ze dag in dag uit voor jou werken.

En laat dan los. Kom met je gedachten weer in je hoofd. Voel even de binnenkant van je voorhoofd. Beweeg even met je tong over je tanden.

Ga dan met je gedachten naar je linkerhand. Voel je handpalm, beweeg even met je vingers. Voel hoe deze hand je elke dag helpt bij het dragen, ondersteunen, heffen, omhelzen, eten, drinken, strelen... Wat vertelt je linkerhand je?

Ga met je gedachten naar je linkerpols, je onderarm. Voel de haartjes op je onderarm. Voel je elleboog, de spieren in je bovenarm, je schouder. Voel de spieren die je schouder verbinden aan je nek. Voel je hals, en ga dan met je gedachten terug naar je hoofd. Voel even de binnenkant van je neus, voel hoe je adem erdoorheen gaat. Ontspan je kaken.

Ga dan met je gedachten naar je rechterhand. Voel je handpalm, beweeg even met je vingers. Voel hoe ook deze hand je elke dag helpt bij het schrijven, dragen, ondersteunen, heffen, eten... Wat vertelt je rechterhand je?

Ga met je gedachten naar je rechterpols, je onderarm. Voel je elleboog, de spieren in je rechterbovenarm, je rechterschouder. Voel je nek. Voel je hals. Voel je borst, je buik. Voel hoe je buik met je ademhaling op en neer gaat.

Ga dan met je gedachten terug naar je hoofd. Adem nog eens diep. Voel een laatste keer hoe je adem door heel je lichaam reist. Voel hoe je adem al je gedachten meevoert tot in het topje van je kleine teen. Zeg in gedachten hoe graag je je lichaam ziet. Ga met je gedachten nog eens helemaal rond: van je kruin tot je voetzolen. Voel je lichaam.

Kom dan langzaam met je gedachten terug in deze ruimte. Neem je tijd om je ogen te openen. Neem je tijd om terug te bewegen.

Heb je alles gevoeld? Misschien zijn er wel plekjes op je lichaam die speciale aandacht vroegen, maar die je nooit eerder voelde? Wat vertellen ze je?

Praktisch

Voor +16

Lestijd: 1 tot 2 x 50 min.

Nodig: pen en papier, relaxatiemuziek

Mogelijk vakoverschrijdend met lichamelijke opvoeding?

© Joey Brown

14. Brief uit het verleden

Wat?

Schrijf een brief uit het verleden. Inspiratie vonden we in de film 'Le fabuleux destin d'Amélie Poulain' van Jean-Pierre Jeunet waarin hoofdrolspeelster, Amélie, het geluk een handje helpt. Ze zorgt ervoor dat haar eenzame conciërge brieven ontvangt van haar overleden echtgenoot, liefdesbrieven die na vele jaren opduiken.

Een stappenplan

Vorbereiding:

Kies een bepaalde periode in het verleden. Belangrijk is dat je weet in te leven in de tijd waarin de brieven geschreven werden. Dus kan je best wat lezen over die welbepaalde tijd.

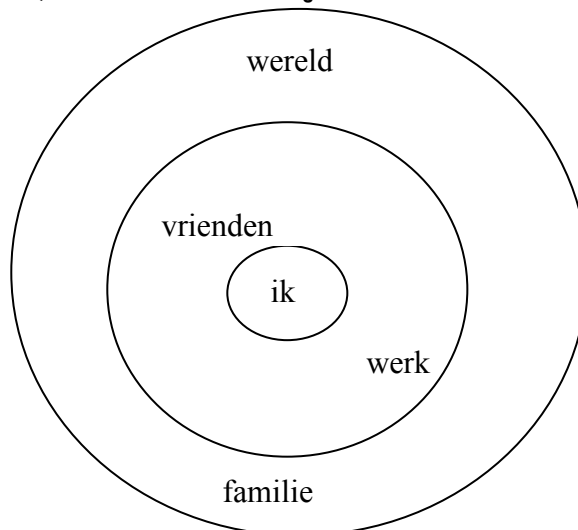
Om het een beetje makkelijker te maken, kan je je inbeelden welke brieven je overgrootouders elkaar schreven tijdens de eerste wereldoorlog? Dat is heel lang geleden, wel drie generaties terug.

Aan de slag:

Verzamel alle belangrijke informatie over je overgrootouders. Wie waren ze en wat deden ze tijdens de oorlog? Je kunt dit goed doen in duo's.

Uit dit alles fantaseer je voor elke grootouder een leefwereld. Wat speelde zich af in hun hoofd? Wat waren hun noden, verlangens, wensen, angsten, dagelijkse bezigheden?

Noteer ze in een veld, associeer, breid uit tot een volledige leefwereld a.d.h.v. deze concentrische cirkels:

Schrijf vanuit elke leefwereld een brief, de één naar de ander, die vervolgens terugschrijft.

Wil je graag de brieven een oude en vergeelde look bezorgen? Je kan ze tot een prop verfrommelen, in een koffie- of theebad onderdompelen en terug openvouwen, of je papier met koffiedrab inwrijven. Of enkele keren met je fiets over die brief rijden.

Praktisch

Voor +16.

Lestijd: projectvorm

Uitbreiding:

Vakoverschrijdende samenwerking met het geschiedenisvak is hier aangewezen, zie ook www.inlandersfields.be voor omkadering.

Je kunt ook de Engelse soldaten aan het front als uitgangspunt nemen, uiteraard schrijven zij Engelse brieven.

© Jase Van Grembergen

15. Liefdesbrief aan een dode dichter

Wat?

Je bezoekt online een prachtige begraafplaats, en je schrijft een brief aan één van de dichters die daar begraven liggen. Dit voorbeeld is uitgewerkt aan de hand van de Antwerpse begraafplaats Schoonselhof. Zie verder voor meer info i.v.m. andere begraafplaatsen.

Stappenplan

Zoek op (start via de welbekende zoekrobot Google):
Herman de Coninck
Gust Gils
Alice Nahon
Paul van Ostaijen

Wie waren zij? Wat kom je te weten over hun leven? Wat kom je te weten over hun werk? Selecteer per dichter de beste informatie (maximum 2 pagina's), kopieer en bewaar die in een (digitale) map.

Kies en kopieer van elke dichter je favoriete gedicht. Indien je geen gedichten terugvindt op het World Wide Web, duik je de plaatselijke bibliotheek in. Schrijf bij elk gedicht in drie zinnen waarom je het koos. Indien dit een schoolopdracht is: vermeld achteraan je werk je bronnen.

Van de vier dichters kies je uiteindelijk jouw absolute favoriet. Indien mogelijk, zoek je over hem/haar nog extra achtergrondinfo: biografie, artikels, extra weetjes over zijn/haar leven, interviews, commentaren van anderen... kortom alles wat je interessant vindt om in je map te verzamelen.

Surf vervolgens naar www.schoonselhof.be en lokaliseer je figuur. Breng via de website een bezoek aan zijn/haar graf: hoe ziet het graf eruit? Welke sfeer straalt ervan af? Vind je dat het graf past bij de persoonlijkheid van de dichter?

Tot slot schrijf je een liefdesbrief aan je dichter. Je doet dit vanuit een persoonlijke en originele invalshoek. Laat je inspireren door de informatie die je over hem/haar vond. Je kunt schrijven vanuit jezelf, maar je kunt ook in de huid kruipen van een weduwe, een oude geliefde, een geheime liefde, een geheime dochter, een oud vrouwtje die zijn/haar graf elke dag bezoekt. Je kiest dat volledig zelf.

Andere begraafplaatsen die eveneens virtueel te bezoeken zijn:

-www.pere-lachaise.com met o.a. de graven van Oscar Wilde, Guillaume Apollinaire, Marcel Proust, Gertrude Stein, Edith Piaf en Maria Callas.

-nl.wikipedia.org/wiki/Zentralfriedhof of www.wien-konkret.at/kultur/sehenswuerdigkeiten/zentralfriedhof voor het Wiener Zentralfriedhof, met o.a. de graven van Franz Schubert, W.A. Mozart en Ludwig van Beethoven.

-Tip voor prachtige begraafplaats (helaas zonder virtuele toer): Campo Santo, Gent.

Praktisch

Voor +16

Lestijd: 3 x 50 min.

Misschien vakoverschrijdend met godsdienst, geschiedenis, Frans, Duits of muzikale opvoeding?

© Joey Brown

Ideetjes bij de vleetjes

Tips, invallen, gebrainstormde lesvoorstellen... voor liefdesbrieven in sneltreinvaart en zakformaat.

Message in a bottle

Schrijf een liefdesbrief, een liefdesgedicht... en stop het in een (liefst) schoongespoelde wijnfles. Stevig die kurk aanduwen. Laat de fles aan een avontuurlijke reis beginnen in zee of een rivier... En wie weet? (Misschien een e-mailadres op je werkje schrijven?)

Liefdeswensen

Deze oefening is het prettigst als je het in een groepje doet.

Schrijf drie slechte ervaringen of angsten i.v.m. de liefde op een papiertje. Drie dingen die je absoluut nooit meer wil meemaken. Verbrand ze alle samen in de open haard/ijzeren vuurpot/blikken vuilnisbak.

Schrijf drie mooie ervaringen of verlangens i.v.m. de liefde op een papiertje. Drie zaken die je heel graag zou zien gebeuren. Ga met je vrienden (eventueel je partner) naar een betekenisvolle plek water in de buurt, de zee, een rivier... Gooi de papiertjes in het water. Kijk ze na tot ze uit het zicht verdwenen zijn. Wees er zeker van dat deze wensen werkelijkheid worden.

Liefde in tijden van strips

Kies een strip. Bij voorkeur eentje waar je lief dol op is. Zoek een pagina met flink wat tekstballonnen. Maar de tekstballonnen wit. Kopieer die pagina. Vervang de lege tekstballonnen door zinnestukjes uit (een) liefdesbrie(f)ven van hem/haar.

Liefde in een sierfles

Schrijf op fijne reepjes doorzichtige plastic een zinnestukje liefdespoëzie. Of delen uit één liefdesbrief. (Je kunt ook op gewoon papier schrijven en dan de stukjes plastificeren met gewone plakband)

Die reepjes stop je in een doorzichtige melk- of wijn- of fruitsapfles. Vul de fles voor de helft met gekleurd water (= water + waterverf). Op smaak brengen met zilveren sterretjes, blinkende hartjes of andere decoratiestuff.

Schroef de dop stevig op de fles.

Geef dit kleinood al shakend aan je lief.

Toch wel benieuwd hoe lang hij/zij erover doet om die briefjes te lezen.

Dit is niet mijn hart

Een surrealistisch doordenkertje. Je hebt ongetwijfeld wel eens Magrittes meest befaamde schilderij gezien, met het geschilderde 'Ceci n'est pas une pipe'. Natuurlijk is dit geen echte pijp, maar een geschilderde!

Ook een liefdesbrief kan je danig in verwarring brengen. Soms is dat ook uitdrukkelijk de bedoeling, je geliefde effe lekker in de war brengen. Je wilt dan dat je geliefde volkomen stil staat en tilt slaat bij je liefdesverklaring.

Dat kan met bijvoorbeeld een heel intrigerende zin, iets als: 'Dit is niet mijn liefde'. Zo schrik je je liefde op en

zeg je eigenlijk dat je brief maar een surrogaat of lauw afkookseltje is van je echte huidwarme, tastbare, lipzachte liefde.

Een unieke liefdeskalender

Maak met de hele klas samen een kalender. Elke maand wordt toegewezen aan één of twee leerlingen. Die kunnen er volledig hun gang mee gaan. Zowel qua tekst als qua achtergrond, tekeningen, citaten, liefdesspreuken, foto's...

Uiteraard zorg je dat ieders verjaardag staat aangemerkt.

Op een goed zichtbare plaats in de klas hangen.

Verdwaalde brieven

Schrijf een liefdesbrief aan een toevallige vinder. Zo kan het dat je een echte blind date belegt. Een afspraak met het toeval. Natuurlijk moet je je brief met veel fantasie kruiden want je weet geenszins wie je brief zal vinden.

Stuur je brief – natuurlijk gefrankeerd – per post naar een (verzonnen of echte?) straat, straatnummer, in een lukraak gekozen stad. (Zie telefoonboek.) Misschien naar je favoriete stad of kustplaats?

Je kunt ook je brief gewoon laten rondslingeren op de trein of de tram of ergens in een bushokje.

Maar vergeet niet jouw adres te vermelden. Je brief vertrekt op avontuur. Komt hij ooit terug? Van wie?

Een getekende liefde

Maak een silhouet-tekening van je geliefde. Je weet wel met zo'n sterke lamp op een witte muur en de facie in profiel van je lief ertussen, geprojecteerd op de muur/het papier. Maar: trek heel lichte lijntjes.

Die lijntjes vervang je door tekst. Je liefdeszinnen volgen dus precies de contouren van het gezicht van je lief.

De te puzzelen liefde

Doe het met je lief, aan tafel, rechtover elkaar. Scheur allebei een liefdesbrief van je partner oordeelkundig in 50 of 100 stukjes.

Ok, klaar? En: start! Wie kan nu om ter snelst jullie liefde opnieuw herstellen tot de oorspronkelijke brief van de ander? (Bedenk een beloning/straf voor de winnaar/verliezer.)

De boemerangbrief

Een brief die je weggeeft en terugkrijgt. Een idee gebaseerd op de internationale mailartbeweging, 'add to'.

Je creëert een brief met een onaf kunstwerkje in (een tekening, een gedicht, een cartoon...) en je nodigt de geliefde uit om dit kunstwerkje verder af te werken. Uiteraard kan dit enkele keren heen en weer gaan.

Zie ook, bron: www.sztuka-fabryka.be/encyclopaedia/items/add-to.htm of: www.mailart.be.

Dé historische liefdesmuur

In de stad van Romeo en Julia, Verona, bezoeken dagelijks honderden toeristen uit de hele wereld het beroemde 'balkon'. Vele toeristen laten op die plek iets achter. Een woord, een zin, een stukje kauwgom, een

handtekening, een kleefbriefje, een hartje met twee namen... 'Werkelijk degoutant!' vinden sommigen. 'O zo romantisch!' vinden anderen.

Misschien een idee om na te volgen op je school, of chirogroep, of jeugdclub.

Variant:

Wie voelt zich geroepen om een 'balkonsong' te schrijven voor zijn/haar geliefde?

De MSN-brief

Maak met de sjablonen en/of smilies... van MSN de origineelste liefdesbrief ooit.

Het is VERBODEN om woorden te gebruiken.

Briefgeheim

Je kent ze wel die typisch Russische poppetjes of matroesjka's. Een houten, fel beschilderd popje waarin een poppetje zit, waarbinnen opnieuw een poppetje enz.

Je kan dit ook toepassen op brieven. Een brief in een brief in een brief...

Vertrek van een vierkantig briefpapier, gemakkelijk te vouwen tot een envelop (de hoeken naar elkaar brengen en in het midden lijmen.)

Iedere keer vouw je je brief iets kleiner, verhoog je als het ware het briefgeheim, opdat zo tot slot je laatste briefje een volledige verrassing zou zijn.

Op zoek naar liefde

In groepjes op zoek naar de liefdes op je school, in je dorp, je vereniging... Uiteraard zijn de verboden liefdes de meest spannende!

Je interviewt daarvoor een grote groep mensen. Verzamel de verhalen op cassette, cd...

Je kunt er eventueel verzonnen verhalen aan toevoegen. Of half gelogen stories.

Maak er achteraf een mooi geheel van: een radioprogramma, een EXTRA BIJLAGE voor een krant.

Misschien kun je eventueel filmen met gsm's. En er een teevsprogrammaatje van maken.

Vreemde liefdes op straat

Ga in kleine groepjes de straat op. Zoek naar vormen van 'alternatieve' liefde. Liefde tussen twee fietsen aan een paal. Tussen die hond en die boom. Tussen dat verkeerslicht en dat stopbord. Tussen dat riooldeksel en die elektriciteitskabel. Tussen dat zwarte en dat witte schaap. Tussen die donderwolk (letterlijk!) en dat witwollig schattig wolkje? Enz.

Interview deze dingen of dieren over hun liefde.

Maak er een realistisch getint radioprogramma of een krantenartikel of... van.

Probeer je luisteraars/lezers/kijkers... te overtuigen van deze andere soort van liefde.

Post-it liefde

Een brief in 20 gele post-it blaadjes.

Ofwel genummerd ophangen in zijn/haar kamer.

Of al dan niet genummerd in zijn/haar handboeken verstoppen.

Of tussen zijn/haar kleren.

Een geschenkbrief

Op een kussensloop, of een T-shirt, in een bokaal, als mobiel... Enkele heel lieve zinnen die pal op haar/hem gericht zijn.

En als verjaardagsgeschenk overhandigen.

Mag het ook eens wat *HAAT* zijn?

Schrijf een brief aan een ex. Al dan niet 'echt'. Vertel hem/haar dat je je nu zoveel beter voelt. Bevrijd.

Opeengebloeid. Vertel hem/haar over je nieuwe liefde en dat die zoveel liever en zachter en eerlijker en rijker en mooier... is.

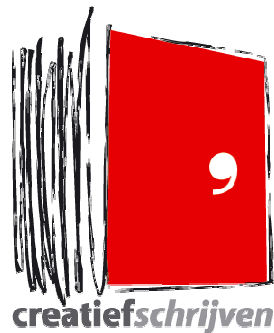
Overdrijf! Maak je brief zo boos, zo hard, zo verwijtend... mogelijk.

Zoiets lucht op.

Jazeker haat, frustratie... zijn verschrikkelijk. Maar ook dat hoort bij de liefde. De keerzijde van de medaille.

©Daniel Billiet i.s.m. Joey Brown en Jase Van Grembergen

Deze lesmap is een initiatief van Creatief Schrijven gerealiseerd door Daniel Billiet i.s.m. Joey Brown en Jase Van Grembergen in het kader van het project 1001 liefdes.

Wij willen graag de resultaten van al dit schrijven zien!

Je kunt al de brieven en/of kunstwerken per post of e-mail naar ons sturen. Ook kan je je eigen brief uploaden via de website www.1001liefdes.be.

Als je je liefdesbrief stuurt naar Creatief Schrijven maak je kans op publicatie!

Voor meer info:

Creatief Schrijven

[a] Zirkstraat 36

2000 Antwerpen

[t] 03 222 40 99

[e] info@creatiefschrijven.be

[w] www.creatiefschrijven.be

[e] 1001liefdes@creatiefschrijven.be

[w] www.1001liefdes.be

